

АНОТАЦІЯ

Денисова А.В. Організаційно-педагогічні умови моніторингу якості підвищення кваліфікації фахівців у галузі професійної освіти. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.

Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю **011 – освітні, педагогічні науки; спеціалізація – теорія і методика управління освітою** – Державний заклад вищої освіти «Університет менеджменту освіти» Національної академії педагогічних наук України, Київ, 2021.

Зміст анотації

Дисертаційне дослідження присвячено розв'язанню проблеми забезпечення організаційно-педагогічних умов моніторингу якості підвищення кваліфікації фахівців у галузі професійної освіти.

У роботі визначено, що переосмислення соціальної і професійної місії професійної освіти актуалізує необхідність змін у підготовці кваліфікованого, компетентного фахівця, забезпечення якості професійної освіти шляхом створення оптимальних умов та дієвих механізмів державно-громадського управління та партнерства, прозорості й публічності прийняття та виконання управлінських рішень, розроблення відповідних організаційно-педагогічних умов моніторингу якості підвищення кваліфікації фахівців на рівні вітчизняних та світових стандартів якості.

Узагальнення типології поглядів і теоретико-методологічних підходів на природу і зміст якості підвищення кваліфікації фахівців, надало можливість виокремити та конкретизувати контекстуальний, соціально-маркетинговий, нормований, системний, управлінський, кваліметричний, середовищно-компетентнісний та ін. підходи; надати характеристику сутності, специфіці та критеріям якості підвищення кваліфікації фахівців у галузі професійної освіти; уточнити понятійно-термінологічний апарат дослідження, визначити сутність

понять «фахівець у галузі професійної освіти», «якість підвищення кваліфікації фахівців у галузі професійної освіти»; «моніторинг якості підвищення кваліфікації фахівців у галузі професійної освіти».

Зокрема, фахівець у галузі професійної освіти, нами витлумачується, як працівник, який має сформовані ключові, професійні та загальнопрофесійні компетентності, досвід та індивідуальний стиль діяльності в галузі професійної освіти, необхідні для якісного і продуктивного виконання педагогічної праці; якість підвищення кваліфікації – відповідність умов, процесу провадження освітньої діяльності та результатів опанування / розвитку професійних компетентностей за програмою підвищення кваліфікації вимогам, встановленим законодавством, суспільним вимогам і потребам ключових стейкхолдерів та/або договорам про надання освітніх послуг; екстраполяція результатів здійсненого теоретичного аналізу щодо розуміння моніторингу на специфіку якості підвищення кваліфікації фахівців у галузі професійної освіти дала можливість визначити моніторинг якості підвищення кваліфікації фахівців у галузі професійної освіти, як систему збору, обробки, зберігання і поширення інформації про стан підвищення кваліфікації, прогнозування на підставі об'єктивних даних професійної акмединаміки її розвитку та розроблення науково-обґрунтованих рекомендацій для прийняття управлінських рішень стосовно підвищення якості.

Розгляд проблеми моніторингу якості підвищення кваліфікації здійснено у напрямках аналізу змістовної та процесуальної сторін моніторингу. Так, змістовний аспект моніторингу визначає конкретну структуру інформаційного поля: об'єкт, рівні вивчення об'єкта, суб'єкт моніторингу, джерела інформації, методи, засоби і технології моніторингових досліджень, форми надання результатів та управлінських рішень. Процесуальна сторона моніторингу якості сформованості професійної компетентності професійно-педагогічних кадрів представлена: в діях на кожному етапі моніторингу; в діях, пов'язаних з побудовою інструментарію, технологіях реалізації організаційно-педагогічних умов.

У здійсненому дослідженні доведено, що реалізація та оптимізація діяльності з моніторингу якості підвищення кваліфікації фахівців у закладі освіти можлива за умови впровадження відповідних інформаційно-аналітичних структур, які забезпечують для установи (організації) єдиний інформаційний простір і гарантують, що ці дані будуть доступні на всіх функціональних рівнях ієрархії та управління. В свою чергу, процес формування інформаційної бази моніторингу якості підвищення кваліфікації фахівців професійної освіти повинен мати безперервний, циклічний (спрямований на постійне поповнення інформаційної бази відповідними кількісно-якісними показниками), адаптивний (змінний як за кількістю, так і за складом показників відповідно до коригування мети й індикаторів стратегії об'єкта) характер, та органічно вписуватися у систему інформаційного забезпечення діяльності закладу освіти. Схема формування інформаційної бази моніторингу, адаптована до моніторингу якості підвищення кваліфікації фахівців у галузі ПО, характеризується такими етапами: 1) визначення критеріїв; 2) визначення джерел інформації; 3) визначення періодичності збору інформації; 4) збір, систематизація інформації.

У роботі вперше виокремлено комплекс організаційно-педагогічних умов моніторингу якості підвищення кваліфікації фахівців у галузі професійної освіти, систематизовано та розподілено їх на нормативно-правові, матеріально-технічні, цифрові, науково-методичного супроводу та психолого-фасилітативні. Водночас доведено, що створення означених умов скеровує моніторингову діяльність у закладі освіти на дотримання показників якості підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів професійної (професійно-технічної) освіти у відповідності заявленим цілям, встановленим законодавством та/або договором про надання освітніх послуг, суспільним вимогам і потребам ключових стейкхолдерів.

На основі теоретичного аналізу й узагальнення емпіричного досвіду розроблено, теоретично обґрунтовано, експериментально перевірено і впроваджено у систему внутрішнього забезпечення якості модель моніторингу

якості підвищення кваліфікації фахівців у галузі ПО. Структурно-функціональна модель моніторингу якості підвищення кваліфікації фахівців професійної освіти включає взаємопов'язані структурні блоки: цільовий, методологічний, технологічний, управлінський і діагностико-результативний, які розкривають внутрішню організацію процесу моніторингу якості підвищення кваліфікації і забезпечують постійне відтворення взаємодії між елементами даного процесу.

У дослідженні на підґрунті факторно-критеріальної субмоделі моніторингу, у кількісному вимірі визначено рівні та досліджено динаміку за параметрами, зокрема, якості умов (організації освітнього середовища), процесу та результату підвищення кваліфікації фахівців у галузі професійної освіти, які конкретизовано 14 факторами та 60 критеріями.

Окреслено роль стейкхолдерів, яка полягає у залученні висококваліфікованих фахівців галузі професійної освіти до експертно-аналітичної роботи. Встановлено доцільність застосування рангової системи при проведенні процедури експертного оцінювання показників зовнішнього моніторингу якості підвищення кваліфікації фахівців ПО. Визначено, що прикладна значущість експертного оцінювання показників моніторингу якості підвищення кваліфікації пов'язана не тільки з потребою залучення фахівців відповідного профілю, збільшенням інформаційної прозорості, але і в цілому з можливістю визначення векторів подальшого розвитку та рішення завдань безперервного удосконалення освітніх систем, орієнтованих на професійне та особистісне вдосконалення та розвиток фахівців, зокрема галузі професійної освіти, адаптації до соціально-економічних умов держави, роботодавців та учасників освітнього процесу.

Експериментально досліджено ефективність моделі моніторингу якості підвищення кваліфікації фахівців у галузі професійної освіти, експеримент організовано для доказової перевірки та підтвердження гіпотези дослідження, яка полягає в тому, що забезпечення й позитивна динаміка якості підвищення кваліфікації фахівців ПО та прийняття своєчасних управлінських рішень

пов'язані із вирішенням відповідних завдань створення та забезпечення функціонування системи моніторингу якості підвищення кваліфікації фахівців ПО у закладі освіти. Апробація та експериментальна перевірка моделі моніторингу якості підвищення кваліфікації фахівців професійної освіти підтверджують економічність, продуктивність, результативність моніторингової діяльності в експериментальних закладах.

Експериментально підтверджені: зростання показника комплексної оцінки рівня якості підвищення кваліфікації фахівців у галузі ПО на 9%, та відповідно підвищення рівня – з задовільного до достатнього; підвищення рівня якості за всіма параметрами, зокрема, якості умов (організації освітнього середовища), процесу та результату підвищення кваліфікації фахівців у галузі ПО, які ілюструють підвищення рівня якості на 5–11%; висхідну динаміку інтегрального показника якості освітньої діяльності на курсах підвищення кваліфікації фахівців у галузі ПО за результатами зовнішнього моніторингу під час впровадження системи моніторингу. Визначено, що коливання середніх значень показників якості знаходиться у межах достатнього та високого рівнів, позитивна динаміка за показниками якості освітньої діяльності на курсах підвищення кваліфікації підтверджується прогностичними розрахунками задоволення попиту і очікувань замовників (споживачів) освітніх послуг за результатами щорічної оцінки слухачами курсів підвищення кваліфікації.

Проведене дослідження дало можливість впровадити в систему підвищення кваліфікації авторський науково-методичний комплекс «Науково-методичний супровід моніторингу якості підвищення кваліфікації педагогів професійної освіти: управлінський аспект», що включає: локальні нормативно-правові документи, які інституалізують моніторинг якості підвищення кваліфікації фахівців ПО (положення, щорічні плани та циклограми моніторингу якості курсів підвищення кваліфікації), *робочу навчальну програму спецкурсу «Моніторинг якості освіти в контексті взаємодії зі стейкхолдерами»*, авторський спецкурс «Моніторинг якості освіти

в контексті взаємодії зі стейкхолдерами», цифровий інформаційно-аналітичний комплекс «Потреба у нових кваліфікаціях (компетентностях) у сфері енергоефективності й енергозбереження в Україні: актуальний стан та розвиток ринку праці (у рамках проєкту «Просування енергоефективності та імплементації Директиви ЄС про енергоефективність в Україні» (2020–2025), авторську рубрику «In focus of monitoring» («У фокусі моніторингу») на LMS «Профосвіта» та сформулювати науково-методичні рекомендації щодо реалізації організаційно-педагогічних умов моніторингу якості підвищення кваліфікації й забезпечення функціонування системи моніторингу якості підвищення кваліфікації фахівців у галузі професійної освіти.

Результати проведеного дослідження дають підстави вважати, що вихідна методологія правильна, визначені завдання реалізовані, мета наукового пошуку досягнута.

Ключові слова: моніторинг, якість, підвищення кваліфікації, організаційно-педагогічні умови, інформаційно-аналітична система, інформаційно-аналітичне забезпечення, модель, система професійної освіти, моніторингові дослідження.

ABSTRACT

Denysova A.V. Organizational and pedagogical conditions for monitoring the quality of professional development of specialists in the field of vocational education. – Qualification scientific work on the rights of the manuscript.

Dissertation for the degree of Doctor of Philosophy in **specialty 011 – educational, pedagogical sciences; specialization – theory and methodology of education management** – State Institution of Higher Education Management "University of Education Management" of the National Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine, Kyiv, 2021.

Annotation content

The dissertation research is devoted to solving the problem of ensuring organizational and pedagogical conditions for monitoring the quality of professional development of specialists in the field of vocational education.

The proceedings defines that rethinking the social and professional mission of vocational education actualizes the need for changes in the training of a qualified, competent specialist, ensuring the quality of vocational education by creating optimal conditions and effective mechanisms for public administration and partnership, transparency and publicity of decision-making and implementation of management decisions, development of appropriate organizational and pedagogical conditions for monitoring the quality of professional development of specialists at the level of domestic and world quality standards.

Generalization of typology of views and theorist-methodological approaches to nature and the content of the quality of professional development, made it possible to distinguish and specify the contextual, socio-marketing, normalized, systemic, managerial, qualimetric, environment-competent, etc. approaches; to characterize the essence, specifics and quality criteria of professional development in the field of vocational education; to clarify the concepts of "specialist in the field of vocational education", "quality of professional education"; "monitoring of the quality of professional development of specialists in the field of vocational education».

In particular, a specialist in the field of vocational education, we are interpreted as an employee who has formed key, professional and general professional competencies, experience and individual style of activity in the field of vocational education, necessary for the qualitative and productive performance of pedagogical work; quality of professional development – compliance with the conditions, the process of conducting educational activities and the results of mastering / developing professional competencies under the training program with the requirements established by law, social requirements and needs of key stakeholders and / or an agreement on the provision of educational services; extrapolation of the results of the theoretical analysis on the understanding of

monitoring on the specifics of the quality of professional development of specialists in the field of vocational education made it possible to determine the monitoring of the quality of professional development of specialists in the field of vocational education, as a system for collecting, processing, storing and disseminating information on the state of professional development, forecasting on the basis of objective data of professional dynamics of its progress and development of scientifically-based recommendations for making management decisions to improve the quality.

Consideration of the problem of monitoring the quality of professional development was carried out in the areas of analysis of the content and procedural monitoring parties. Thus, the content aspect of the monitoring determines the specific structure of the information field: the object of study, the level of study of the object, the subject of monitoring, the sources of information, methods and technologies of monitoring research, the form of results provision and management decision. The procedural side of quality monitoring of the professional competence of professional and pedagogical staff is presented: in actions at each stage of monitoring; in actions related to the construction of tools, technologies for the implementation of organizational and pedagogical conditions.

This research proved that the implementation and optimization of activities for monitoring the quality of professional development in an educational institution is possible subject to the introduction of appropriate information and analytical structures that provide a single information space for the institution (organization) and ensure that this data will be available at all functional levels of the hierarchy and management. In turn, the process of forming an information base for monitoring the quality of professional development of vocational education specialists should have a continuous, cyclical (aimed at the constant replenishment of the information base with relevant quantitative and qualitative indicators), adaptive (variable both in number and composition of indicators in accordance with the adjustment of the goal and indicators of execution strategies of the object) character, and organically fit into the system of information support of the educational institution. The scheme of

formation of the information monitoring base, adapted to the monitoring of the quality of professional development of specialists in the field of vocational education, is characterized by the following stages: 1) determination of criteria; 2) determination of sources of information; 3) determination of the frequency of information collection; 4) collection, systematization of information.

For the first time, the work identified a set of organizational and pedagogical conditions for monitoring the quality of professional development of vocational education specialists and systematized them into normative, logistical, digital, scientific and methodological support and psychological-facilitative. Simultaneously is proved that the creation of these conditions directs the monitoring activities in the educational institution to comply with the quality indicators of professional development of pedagogues of vocational education in accordance with the stated objectives established by law and / or contract for educational services, social requirements and needs of key stakeholders.

On the basis of theoretical analysis and generalization of empirical experience developed, theoretically substantiated, experimentally tested and implemented in the system of internal quality assurance model of monitoring the quality of professional development of specialists in the field of vocational education. The structural and functional model for monitoring the quality of professional education includes interrelated structural units: target, methodological, technological, managerial and diagnostic-effective, which reveal the internal organization of the process of monitoring the quality of professional development and ensure the constant reproduction of interaction between the elements of this process.

In the study, based on the factor-criterion submode of monitoring, the quantitative dimension identified equal and studied dynamics according to the parameters, in particular, the quality of conditions (organization of the educational environment), the process and the result of professional development of specialists in the field of vocational education, which were specified by 14 factors and 60 criteria.

The role of stakeholders, which consists in attracting highly qualified specialists in the field of vocational education to expert and analytical work, has been outlined. It was established that the expediency of the use of the rank system during the expert evaluation of indicators of external monitoring of the quality of professional development of vocational education specialists. It is determined that the applied significance of the expert evaluation of indicators of monitoring the quality of professional development is associated not only with the need to attract specialists of the relevant profile, the improvement of information transparency, but also in general with the possibility of determining the vectors of further development and solving the problems of continuous improvement of educational systems focused on professional and personal improvement and development of specialists, including the field of vocational education, adaptation to the socio-economic conditions of the state, employers and participants in the educational process.

Experimentally investigated the effectiveness of the model of monitoring the quality of professional development of specialists in the field of vocational education, experiment is organized for evidence-based verification and confirmation of the research hypothesis, which is that ensuring and positive dynamics of the quality of professional development of vocational education specialists and making timely management decisions are associated with solving the relevant tasks of creating and ensuring the functioning of the quality monitoring system professional development of specialists in the educational institution. Approbation and experimental verification of the model of monitoring the quality of professional development of professional education specialists confirm the efficiency, productivity, effectiveness of monitoring activities in experimental institutions.

Experimentally confirmed: an increase in the indicator of a comprehensive assessment of the level of quality of professional development of specialists in the field of technology by 9%, and accordingly, an increase in the level – from satisfactory to sufficient; improving the level of quality in all parameters, in particular, the quality of conditions (organization of the educational environment),

the process and the result of professional development of specialists in the field of professional development, which illustrate the improvement of the quality level by 5–11%; the ascending dynamics of the integral indicator of the quality of educational activities at the courses of professional development of specialists in the field of vocational education according to the results of external monitoring during the implementation of the monitoring system. It is determined that the fluctuation of average values of quality indicators is within sufficient and high levels, positive dynamics in terms of quality indicators of educational activity at advanced training courses is confirmed by predictive calculations of satisfaction of demand and expectations of customers (consumers) of educational services according to the results of the annual evaluation of advanced training courses by students.

The conducted study made it possible to introduce into the system of professional development the author's scientific and methodological complex "Scientific and methodological support for monitoring the quality of professional education of teachers: management aspect", which includes: local regulatory and legal documents that institute the monitoring of the quality of improvement of qualifications vocational education specialists (provisions, annual plans and cyclograms for monitoring the quality of advanced training courses), a working training program of the special course "Monitoring the quality of education in the context of interaction with stakeholders", the author's special course "Monitoring the quality of education in the context of interaction with stakeholders", a digital information and analytical complex "The need for new qualifications (competencies) in the field of energy efficiency and energy saving in Ukraine: current state and development of the labor market (within the framework of the project "Promoting energy efficiency and implementation of the EU Energy Efficiency Directive in Ukraine" (2020–2025), the author's rubric "In focus of monitoring" at LMS "Profosvita" and formulate scientific and methodological recommendations on the implementation of organizational and pedagogical conditions for monitoring the quality of professional development and ensuring the

functioning of the system of monitoring the quality of professional development of specialists in the field of vocational education.

The results of the conducted study give reason to believe that the initial methodology is correct, the defined tasks have been implemented, the purpose of scientific research has been achieved.

Keywords: monitoring, quality, professional development, organizational and pedagogical conditions, information and analytical system, and information and analytical support, model, vocational education system, monitoring research.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

Наукові праці, у яких опубліковано основні результати дисертації

Колективна монографія

1. Сидоренко В. В., Денисова А. В. Створення єдиної інформаційно-комунікаційної екосистеми для професійного розвитку фахівців в умовах цифрової трансформації. *Сталий розвиток – XXI століття. Дискусії 2020:* кол. монографія. Національний ун-т «Києво-Могилянська академія» / за ред. проф. Є. В. Хлобистова. Київ. 2020. С. 454–470.

Публікації в наукометричних виданнях

(Scopus або Web of science core collection)

2. Viktoria Sydorenko, Andrii Yermolenko, Alla Lukiianchuk, Anastasiia Denysova, Vira Naragirlo. Plataforma «Profosvita» como um ambiente educacional e digital inovador para o desenvolvimento profissional de especialistas. *Educação & Formação. Revista do Programa de Pós-Graduação em Educação da Universidade Estadual do Ceará (UEC)*. 2020. V. 5. N. 3. P. 1–17. URL: <https://revistas.uece.br/index.php/redufor/article/view/3397>

Фахові видання

3. Денисова А. В. Якість підвищення кваліфікації педагогічних працівників професійно-технічної освіти у системі неперервної професійної освіти. *Вісник післядипломної освіти. Серія «Педагогічні науки»*. 2018. № 6(35). С. 69–82

4. Денисова А. В. Рангова система експертного оцінювання показників

зовнішнього моніторингу якості підвищення кваліфікації фахівців ПТО. *Інноваційна педагогіка*. 2019. № 2(17). С. 138–142.

5. Денисова А. В. Моніторинг якості підвищення кваліфікації фахівців у галузі професійної освіти. *Інноваційна педагогіка*. 2019. № 3(19). С. 156–159.

6. Денисова А. В. Використання методу експертних оцінок у системі моніторингу якості підвищення кваліфікації фахівців галузі професійної освіти. *Імідж сучасного педагога*. 2019. № 5(188). С. 39–43.

7. Денисова А. В. Моніторинг освітніх послуг на курсах підвищення кваліфікації фахівців професійної (професійно-технічної) освіти. *Науковий часопис Нац. пед. ун-ту імені М. П. Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи*. 2019. № 71. С. 101–105.

8. Денисова А. В. Організаційно-педагогічні умови моніторингу якості підвищення кваліфікації фахівців у галузі професійної (професійно-технічної) освіти. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузів. зб. наук. праць молодих вчених Дрогобицького держ. пед. ун-ету імені Івана Франка*. 2020. № 3(31). С. 132–138.

9. Денисова А. В. Спецкурс «Моніторинг якості освіти в контексті взаємодії зі стейкхолдерами» як умова підготовки компетентних фахівців професійної освіти. *Освітній дискурс: зб. наук. праць*. 2020. № 4(22). С. 30–43.

10. Сидоренко В. В., Денисова А. В., Сахно О. В., Кулішов В. С. Інформаційно-аналітичне забезпечення системи моніторингу якості підвищення кваліфікації фахівців професійної (професійно-технічної) освіти. *Інноваційна педагогіка*. 2020. № 2(20). С. 135–142.

Наукові праці, що засвідчують апробацію матеріалів дисертації

11. Денисова А. В. Деякі аспекти моніторингу якості курсів підвищення кваліфікації у Білоцерківському інституті неперервної професійної освіти. *Proceedings of the International Scientific Conference «Topical Issues of Science and Education» (July 17, 2017)*. Warsaw, Poland. 2017. № 5. С. 39–43.

12. Денисова А. В. Ретроспективний аналіз становлення і розвитку моніторингу в освіті. *Інноваційна професійна освіта: пошуки шляхів*

оновлення: матеріали Всеукр. наук.-практ. Інтернет-конф., 26 берез. – 20 квіт. 2018 р. Біла Церква : БІНПО, 2018. С. 15–17.

13. Денисова А. В. Моніторинг якості курсів підвищення кваліфікації: досвід та інновації. *Впровадження освітніх інновацій у професійних навчальних закладах: прийоми, методи, технології*: матеріали Всеукр. наук.-практ. семінару, 16 трав. 2018 р., м. Кропивницький. Біла Церква : БІНПО, 2018. С. 11–14.

14. Денисова А. В. Моніторинг як складова управління процесом розвитку закладу освіти в умовах євроінтеграції. *Психолого-педагогічні аспекти навчання дорослих в системі неперервної освіти*: матеріали Міжнар. наук.-практ. Інтернет-конф., 29 листоп. 2018 р. Біла Церква : БІНПО ДВНЗ УМО, 2018. С. 324–326.

15. Денисова А. В. Рейтингове оцінювання науково-педагогічних працівників як напрям моніторингу якості підвищення кваліфікації у БІНПО. *Проблеми і перспективи розвитку професійної компетентності працівників системи професійної освіти в умовах реформування освітньої галузі*: матеріали Всеукр. наук.-практ. Інтернет-конф. (до 40-річчя від дня утворення БІНПО), 27.02.2019 р. Біла Церква : БІНПО ДВНЗ УМО, 2019. С. 58–62.

16. Денисова А. В. Інформаційно-аналітичне забезпечення моніторингу якості підвищення кваліфікації фахівців у галузі професійної (професійно-технічної) освіти. *Професійний розвиток фахівців у системі освіти дорослих: історія, теорія, технології*: зб. матеріалів IV Всеукр. Інтернет-конф. / за наук. ред. В. В. Сидоренко (16 жовт. 2019 р.). Київ : Агроосвіта, 2019. С. 132–134.

17. Денисова А. В. Моніторинг якості підвищення кваліфікації фахівців у галузі професійної (професійно-технічної) освіти (із досвіду роботи Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти). *Інноваційна діяльність педагогічних працівників ЗП(ПТ)О в умовах сталого розвитку суспільства*: зб. тез Всеукр. наук.-практ. семінару, 6 листоп. 2019 р. Біла Церква : БІНПО, 2020. С. 71–76.

Додаткові праці, що засвідчують апробацію матеріалів дисертації

18. *Положення про моніторинг якості освіти та освітньої діяльності у Білоцерківському інституті неперервної професійної освіти / наук. ред., упоряд. В. В. Сидоренко. Біла Церква : БІНПО, 2020. 12 с.*

19. *Положення про організацію освітнього процесу у Білоцерківському інституті неперервної професійної освіти / наук. ред., упоряд. В. В. Сидоренко. Київ : Агроосвіта, 2019. 56 с.*

20. Сидоренко В. В., Денисова А. В. *Положення про забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у Білоцерківському інституті неперервної професійної освіти / наук. ред., упоряд. В. В. Сидоренко. Біла Церква : БІНПО, 2021. 30 с.*

21. Сидоренко В., Денисова А., Єрмоленко А., Хорін А. *Потреба у нових кваліфікаціях (компетентностях) у сфері енергоефективності й енергозбереження в Україні: актуальний стан та розвиток ринку праці (у рамках проекту «Просування енергоефективності та імплементації Директиви ЄС про енергоефективність в Україні» (2020–2025): цифровий інформ.-аналіт. комплекс. Біла Церква : БІНПО, 2020. 122 с. (диплом II ступеня у конкурсі НАПН України на кращі наукові роботи, створені в 2020 році).*